

Kurzus megnevezése: Klasszikus magyar irodalom
Kurzus megnevezése angolul: Classic Hungarian Literature
Kurzus kódja: OT-MAGY-230
A tételsor érvényessége: 2024 tavaszi szemesztertől

A jegyszerzés módja: SZÓBELI VIZSGA, melyet egy szövegismeretet felmérő *BEUGRÓ TESZT* előz meg

Követelmények:

A vizsga előfeltétele egy írásban kitöltött szövegismereti teszt legalább 50%-os eredménnyel való teljesítése. A kötelező szövegek az egyes tételekhez megadott olvasmányok.

A kurzust szóbeli vizsga zárja. A szóbeli vizsgán az alábbi 12 témakör tételként funkcionál. A vizsga értékelési szempontjai a húzott tétel kapcsán:

1. a tematikában megadott szerzők megjelölt művéről/műveiről friss olvasmányélmény (ha valaki teljesítette a beugró tesztet, nem jelenti azt, hogy a szóbeli vizsgán az oktató nem ellenőrzi az olvasmányok ismeretét!)
2. az adott szöveg szakmai-irodalomtörténeti értelmezése, a tétel egészének összefüggéseibe kapcsolása, melyhez szükséges a kötelező irodalomtörténeti tankönyv használata
3. az előadások anyaga.

Kurzus leírása, tematikája:

A tantárgy a felvilágosodás korától a 19–20. század fordulójáig foglalja magába irodalmunk történetét. Áttekinti a neoklasszicizmus, a szentimentalizmus, a romantika, a realizmus és a kezdődő modernitás irányzatait, műfaji jellegzetességeit, esztétikai-kritikai törekvéseit. Nagy súlyt helyez a magyar irodalmi kánon centrumába tartozó életműveknek és alkotásoknak értelmezésére. Fontosnak tartja a komparatistikai szempontok érvényesítését. Az olvasáskultúránkat lényegesen meghatározó klasszikus szövegek vizsgálata során hozzásegíti a hallgatókat a tudományos elemzéshez nélkülözhetetlen interpretatív készségek elmélyítéséhez, az esztétikai receptivitás szakmai feltételeinek tudatosításához és módszertani gazdagításához. A nyelv- és poétikai sajátosságok analízise mellett kitér az irodalom intézményes feltételeire, szociológiai és művelődéstörténeti vonatkozásaira.

Kötelező irodalom az összes tételhez

- SZILÁGYI Márton – VADERNA Gábor, *A klasszikus magyar irodalom (kb. 1750-től kb. 1900-ig)*
= *Magyar irodalom*, főszerk. GINTLI Tibor, Akadémiai, Budapest, 2010, 312–637. (Online:
http://eisz.mersz.org/?dokazonosito=mirod_1)

Ajánlott irodalom az összes tételhez

- BÍRÓ Ferenc, *A felvilágosodás korának magyar irodalma*, Balassi, Budapest, 1999 (A vonatkozó fejezetek ismerete. A könyv későbbi kiadásai is használhatóak. Online:
<https://www.szaktars.hu/balassi/view/hiro-ferenc-a-felvilagosodas-koranak-magyar-irodalma-2003/>)

- DÁVIDHÁZI Péter, *Egy nemzeti tudomány születése. Toldy Ferenc és a magyar irodalomtörténet*, Akadémiai – Universitas, Budapest, 2004 (Irodalomtudomány és kritika).

- S. VARGA Pál, *A nemzeti költészet csarnokai. A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban*, Bp., Balassi, 2005. (Online:

<https://www.szaktars.hu/balassi/view/s-varga-pal-a-nemzeti-kolteszet-csarnokai-a-nemzeti-irodalom-fogalmi-rendszerei-a-19-szazadi-magyar-irodalomtorteneti-gondolkodasban-2005/>

- A magyar irodalom története, I-II, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Gondolat, Budapest, 2007. (A vonatkozó fejezetek ismerete.)

- DEBRECZENI Attila, *Tudós hazafiak és érzékeny emberek. Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában*, Universitas, Budapest, 2009.

- SZAJBÉLY Mihály, *A nemzeti narratíva szerepe a magyar irodalmi kánon alakulásában Világos után*, Universitas, Budapest, 2005.

Tételsor:

1. Magyar nemzeti eposzok – kísérletek nemzeti narratíva megalkotására

Kötelező szövegek:

- VÖRÖSMARTY Mihály, *Zalán futása* (1. ének, 5. ének, 7–10. ének)

- ARANY János, *Buda halála*

Ajánlott szövegkiadások:

- VÖRÖSMARTY Mihály, *Nagyobb epikai művek I*, s. a. r. HORVÁTH Károly – MARTINKÓ András, Akadémiai, Budapest, 1963 (Vörösmarty Mihály összes művei, 4). (Online:

<https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/v%C3%B6r%C3%B6smarty-mih%C3%A1ly/>)

- ARANY János, *Keveháza. Buda halála. A hun trilógia töredékei*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1953 (Arany János összes művei, IV). (Online:

<https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/arany-j%C3%A1nos/>)

Ajánlott szakirodalom:

- MARTINKÓ András, *A „földi menny” eszméje Vörösmarty életművében = Uő., Teremtő idők*, Szépirodalmi, Budapest, 1977, 172–222.

- SZÖRÉNYI László, „...s hű a' haladékony időhöz”. *Kompozíció és történelemszemlélet a Zalán futásában = Uő., „Multaddal valamit kezdeni”. Tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1989, 36–84 (JAK Füzetek, 45).

- GERE Zsolt, *Szebb idők. Vörösmarty epikus korszakának rétegei*, Argumentum, Budapest, 2013 (Irodalomtörténeti füzetek). (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/gere-zsolt-szebb-idok-vorosmarty-epikus-korszakanak-retegei-2013/>)

- SZILÁGYI Márton, *„Miért én éltem, az már dúlva van”. Vörösmarty-tanulmányok*, Kalligram, Budapest, 2021. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szilagyi-marton-miert-en-eltem-az-mar-dulva-van-vorosmarty-tanulmanyok-2021/>)

- NÉMETH G. Béla, *Kérdések a Buda halála körül = Uő., Századutóról – századelőről. Irodalom- és művelődéstörténeti tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1985, 7–39 (Elvek és Utak).

- SZÖRÉNYI László, *Epika és líra Arany életművében = Uő., „Multaddal valamit kezdeni”. Tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1989, 164–207 (JAK füzetek, 45).

- S. VARGA Pál, *Retorika, transzcendencia és tragikum a Buda halálában*, Irodalomtörténet 2012/1., 3–26. (Online: <https://epa.oszk.hu/02500/02518/00335/pdf/>)

- VADERNA Gábor, *Honnan és hová? Arany János és a nagyszalontai hagyomány*, Reciti, Budapest, 2020. (Online: <https://www.reciti.hu/2020/6136>)

- SZILÁGYI Márton, *„Az utolsó magyar”. Arany János élete és költészete*, Osiris, Budapest, 2023.

2. Vígeposzok, komikus verses elbeszélés

Kötelező szövegek:

- FAZEKAS Mihály, *Lúdas Matyi*
- PETŐFI Sándor, *A helység kalapácsa, Az apostol*
- ARANY János, *A nagyidai cigányok*

Ajánlott szövegkiadások:

- FAZEKAS Mihály *Összes művei*, I–II, s. a. r. JULOW Viktor – KÉRY László, Akadémiai, Budapest, 1955. (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/julow-viktor-kery-laszlo-szerk-fazekas-mihaly-osszes-muvei-1-1955/>, <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/julow-viktor-kery-laszlo-szerk-fazekas-mihaly-osszes-muvei-2-1955/>) (Jó szövegkiadás még: FAZEKAS Mihály, *Lúdas Matyi. Válogatott művek*, kiad. SZILÁGYI Márton, Osiris, Budapest, 2000 [Milleniumi könyvtár]. Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/fazekas-mihaly-ludas-matyivalogatott-muvek-millenniumi-konyvtar-2000/>)

- PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1844. január–augusztus*, s. a. r. KISS József – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Akadémiai, Budapest, 1983 (Petőfi Sándor összes művei, II). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/pet%C5%91fi%C3%A1ndor/>)

- PETŐFI Sándor *Összes versei*, kiad. KERÉNYI Ferenc, Osiris, Budapest, 2005. (Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/petofi-sandor-osszes-versei-osiris-klasszikusok-2004/>)

- ARANY János, *Elbeszélő költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1952 (Arany János összes művei, III). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/arany%C3%A1nos/>)

Ajánlott szakirodalom:

- SZILÁGYI Márton, *Kegyelem és erőszak. Fazekas Mihály Lúdas Matyija = Uő., Határpontok*, Ráció, Budapest, 2007, 164–182.

- FRIED István, „Példádon okúljanak a késő unokák”. *A helység kalapácsa mint paródia*, Irodalomtörténet 1987/2., 224–256. (Online: <https://epa.oszk.hu/02500/02518/00250/pdf/>)

- ZENTAI Mária, *Fény és árny szimbolikája Az apostolban*, Irodalomtörténeti Közlemények 1977/1., 72–89. (Online: <https://epa.oszk.hu/00000/00001/00301/pdf/>)

- MARGÓCSY István, *Az apostol sorsa = Uő., Petőfi-kísérletek. Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről*, Kalligram, Pozsony, 2011, 257–289. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/margocsy-istvan-petofi-kiserletek-tanulmanyok-petofi-sandor-életműverol-2011/>)

- SZILÁGYI Márton, *Zsarnokölés mint isten elleni lázadás. Az apostol = Uő., A magyar romantika ikercsillagai. Jókai Mór és Petőfi Sándor*, Osiris, Budapest, 2022, 178–197.

- SZÖRÉNYI László, *Epika és líra Arany életművében = Uő., „Multaddal valamit kezdeni”. Tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1989, 164–207 (JAK füzetek, 45).

- MÁRTON László, *Parlagok műzsája. Arany János: A nagyidai cigányok = Uő., Az áhítatos ember gép*, Jelenkor, Pécs, 1999, 81–86.

- MILBACHER Róbert, „...földben állasz mély gyökökkel...”. *A magyar irodalmi népiesség genezisének akkulturációs metódusa és pórias hagyományának vázlata*, Osiris, Budapest, 2000 (Doktori mestermunkák). (Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/milbacher-robert-foldben-allasz-mely-gyokokdel-a-magyar-irodalmi-nepiesség-genezisének-akkulturációs-metódusa-és-pórias-hagyományának-vázlata-doktori-mestermunkák-2000/>)

3. Elbeszélő költemények és verses regények

Kötelező szövegek:

- PETŐFI Sándor, *János vitéz*
- ARANY János, *Toldi*
- ARANY László, *A délibábok hőse*

Ajánlott szövegkiadások:

- ARANY János, *Az elveszett alkotmány. Toldi. Toldi estéje*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1951 (Arany János összes művei, II). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/arany-j%C3%A1nos/>) (Jó szövegkiadás még: ARANY János *Összes költeményei*, I–II., kiad. SZILÁGYI Márton, Osiris, Budapest, 2003. Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/arany-janos-osszes-koltemenyei-i-kotet-versek-versforditasok-es-elbeszelo-koltemenyek-osiris-klasszikusok-2006/>, <https://www.szaktars.hu/osiris/view/arany-janos-osszes-koltemenyei-i-kotet-a-toldi-trilogia-a-hun-trilogia-osiris-klasszikusok-2006/>)

- PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KISS József – KERÉNYI Ferenc – MARTINKÓ András – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Akadémiai, Budapest, é. n. [1997] (Petőfi Sándor összes művei, III). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/pet%C5%91fi-s%C3%A1ndor/>)

- ARANY László, *A délibábok hőse*, utószó DOMOKOS Mátyás, Osiris, Budapest, 1999 (Milleniumi könyvtár, 17). (Ugyanez a sajtó alá rendezés más kiadásban: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/gyulai-pal-arany-laszlo-romhanyi-a-delibabok-hose-osiris-diakkonyvtar-2012/>)

Ajánlott szakirodalom:

- DÖMÖTÖR Ákos – KERÉNYI Ferenc, *A János vitéz egyetemes mesemotívumairól*, Irodalomtörténeti Közlemények 1994/3., 375–380. (Online: <https://epa.oszk.hu/00000/00001/00379/pdf/>)

- MILBACHER Róbert, *Arany János és az emlékezet balsama. Az Arany-hagyomány a magyar kulturális emlékezetben*, Ráció, Budapest, 2009, 169–197 (Ligatura).

- SZILÁGYI Márton, „Köszönöm az Isten gazdag kegyelmének”. *Arany János: Toldi = Uő.*, *Hagyománytörések: Tanulmányok az 1840-es évek magyar irodalmáról*, Bp., Ráció, 2016, 175–190.

- SZILÁGYI Márton, „Az utolsó magyar”. *Arany János élete és költészete*, Osiris, Budapest, 2023.

- IMRE László, *A magyar verses regény*, Akadémiai, Budapest, 1990, 137–155 (Irodalomtörténeti Könyvtár, 39). (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/imre-laszlo-a-magyar-verses-regeny-1990/>)

- Z. KOVÁCS Zoltán, A „belső kritika” horizontja. *A magyar verses regény fejlődéstörténeti megközelítésének lehetőségei = Nympholeptusok. Test, kánon, nyelv és költőiség problémái a 18–19. században*, szerk. SZÜCS Zoltán Gábor – VADERNA Gábor, L’Harmattan, Budapest, 2004, 303–314 (Dayka könyvek, 2). (Online: <https://www.google.hu/books/edition/Nympholeptusok/iWdhDwAAQBAJ?hl=hu&gbpv=1&dq=nympholeptusok&pg=PA1&printsec=frontcover>)

- Z. KOVÁCS Zoltán, *Verses regény, humoros etika: a Délibábok hőse értelmezésének etikai összetevőiről*, Irodalomtörténet 2008/1., 52–70. (Online: <https://epa.oszk.hu/02500/02518/00319/pdf/>)

- BÁCSKAI-ATKÁRI Júlia, *A változó distancia játéka. Vajda János Találkozások című művének narratológiai sajátosságai*, *Első Század*, 2009/1., 15–53.

4. Naplór- és levélregény, a kispróza kezdetei

Kötelező szövegek:

- Fanni' hagyományai
- KÖLCSEY Ferenc, *A' Vadászlak*
- PETŐFI Sándor, *A hóhér kötele*

Ajánlott szövegkiadások:

- *Első folyóirataink: Uránia*, szerk. SZILÁGYI Márton, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 1999 (Csokonai Könyvtár. Források, 6), 68–71; 179–191; 260–280. (Online: <https://textologia.unideb.hu/digitalizalas/>)

- KÖLCSEY Ferenc, *Szépprózai művek*, s. a. r. SZILÁGYI Márton, Universitas, Budapest, 1998 (Kölcsey Ferenc minden munkái).

- PETŐFI Sándor *Szépprózai és drámai művei*, s. a. r. VARJAS Béla, Akadémiai, Budapest, 1952, 11–92 (Petőfi Sándor összes művei, IV). (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/varjas-bela-szer-petofisandor-szepprozai-es-dramai-muvei-1952/>)

Ajánlott szakirodalom:

- SZILÁGYI Márton, *Kármán József és Pajor Gáspár Urániája*, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 1998 (Csokonai Könyvtár, 16). (Online: <https://dea.lib.unideb.hu/bitstream/2437/101430/1/CSK016.pdf>)

- DEVESCOVI Balázs, *A mítosz és Fanni. A Kármán József körüli legendák és a Fanni hagyományait környező mítosz(ok) elemzése*, Osiris–Pompeji, Budapest–Szeged, 2000 (deKON KÖNYVEK).

- LACZHÁZI Gyula, *Társiasság és együttérzés a felvilágosodás magyar irodalmában*, Ráció, Budapest, 2014, 154–181.

- BÓDI Katalin, „Édes melankólia”. A Fanni hagyományai emberképéről, *Studia Litteraria* 2019/3–4., 59–72. (Online: <https://ojs.lib.unideb.hu/studia/issue/view/536>)

- NÉMETH G. Béla, *A koraromantikus elbeszélés mesterpéldája. Kölcsey: A' vadászlak*, Irodalomtörténeti Közlemények 2000/5–6., 745–750. (Online: <https://epa.oszk.hu/00000/00001/00400/pdf/>)

- DEVESCOVI Balázs, *Kísértetek A' vadászlakban = klasszikus – magyar – irodalom – történet. Tanulmányok*, szerk. DAJKÓ Pál – LABÁDI Gergely, Szeged, k. n., 2003, 361–382 (Tiszatáj könyvek).

- TÓTH Orsolya, *Andalgók, merengők, ábrándozók és rajongók. Megjegyzések Kölcsey Ferenc A' vadászlak című elbeszéléshez*, *Irodalomtörténet* 2017/2., 147–175. (Online: <https://epa.oszk.hu/02500/02518/00356/pdf/>)

- MARGÓCSY István, *A hóhér kötele = Uő., Petőfi-kísérletek. Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről*, Kalligram, Pozsony, 2011, 222–230. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/margocsy-istvan-petofikiserletek-tanulmanyok-petofisandor-életmuverol-2011/>)

- SZILÁGYI Márton, *A bosszú műve. Petőfi Sándor: A hóhér kötele = Uő., Hagyománytörések. Tanulmányok az 1840-es évek magyar irodalmáról*, Ráció, Budapest, 2016, 126–156.

5. A történelmi narratívaképzés

Kötelező szövegek:

- JÓSIKA Miklós, *Abafi*
- KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*

Ajánlott szövegkiadások:

- JÓSIKA Miklós, *Abafi. II. Rákóczi Ferenc. Regények*, s. a. r. WÉBER Antal, Szépirodalmi, Budapest, 1960 (Magyar Klasszikusok).
- KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, I–II. kötet, Emich Gusztáv, Pest, 1855; KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, III. kötet, Pfeifer Ferdinánd, Pest, 1857. Könnyebben hozzáférhető, megbízható szöveg: KEMÉNY Zsigmond, *Özvegy és leánya*, szerk. utószó, jegyz. SZABÓ József, Szépirodalmi, Budapest, 1967 (Kemény Zsigmond művei).

Ajánlott szakirodalom:

- HITES Sándor, *Még dadogtak, amikor ő megszólalt. Jósika Miklós és a történelmi regény*, Universitas, Budapest, 2007, 23–150 (Irodalomtörténeti könyvtár).
- HITES Sándor, *A múltnak kútja. Tanulmányok a történelmi elbeszélések köréből*, Ulpius-ház, Budapest, 2004 (JAK-füzetek, 133).
- BÉNYEI Péter, *A történelem és a tragikum vonzásában. A történelmi regény műfaji változatai és a tragikum kérdései Kemény Zsigmond írásművészetében*, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 2007, 318–366 (Csokonai Könyvtár, 39). (Online: <https://dea.lib.unideb.hu/bitstreams/bcad61ef133b-4540-8280-6cd06a3e20c3/download>)
- SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Kemény Zsigmond*, Kalligram, Pozsony, 2007 (Szegedy-Maszák Mihály válogatott munkái). (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szegedy-maszak-mihaly-kemeny-zsigmond-2007/>)
- *A sors kísértései. Tanulmányok Kemény Zsigmond munkásságáról születésének 200. évfordulójára*, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Ráció, Budapest, 2014.

6. Az anekdotikus regény

Kötelező szövegek:

- JÓKAI Mór, *Egy magyar nábob*
- MIKSZÁTH Kálmán, *Szent Péter esernyője*

Ajánlott szövegkiadások:

- JÓKAI Mór, *Egy magyar nábob*, I–II. kötet, s. a. r. SZEKERES László, Akadémiai, Budapest, 1962 (Jókai Mór összes művei. Regények, 5–6). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/j%C3%B3kai-m%C3%B3r/>)
- MIKSZÁTH Kálmán, *Szent Péter esernyője*, s. a. r. BISZTRAY Gyula, Akadémiai, Budapest, 1957 (Mikszáth Kálmán összes művei 7. Regények és nagyobb elbeszélések VII. 1895). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/miksz%C3%A1thk%C3%A1lm%C3%A1n/>)

Ajánlott szakirodalom:

- HAJDU Péter, *1854. Az anekdota mint a magyar élet tükré = A magyar irodalom története II. 1800-tól 1919-ig*, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály – VERES András, Gondolat, Budapest, 2007.
- SZAJBÉLY Mihály, *Jókai Mór (1825–1904)*, Kalligram, Pozsony, 2010, 148–157 (Magyarok emlékezete). (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szajbelymihalyjokaimor2010/>)
- VADERNA Gábor, *Párhuzamos történetek. Egy magyar nábob = Jókai & Jókai. Tanulmányok*, szerk. HANSÁGI Ágnes – HERMANN Zoltán, L'Harmattan, Budapest, 2013, 193–218 (Károli könyvek).
- HANSÁGI Ágnes, *Tárca – regény – nyilvánosság. Jókai Mór és a magyar tárcaregény kezdetei*, Ráció, Budapest, 2014 (Ráció–Tudomány, 19).
- TAKÁTS József, *A regénytől az allegóriáig. Az Egy magyar nábob esete = „Szirt a habok közt”. Tanulmányok Imre László 70. születésnapjára*, szerk. BÉNYEI Péter – GÖNCZY Monika – S. VARGA Pál, Debreceni Egyetemi, Debrecen, 2014, 350–355.
- EISEMANN György, *Mikszáth Kálmán*, Korona, Budapest, 1998, 59–66 (Klasszikusaink).
- HORVÁTH Kornélia, *Elbeszélői hang és metaforizációs folyamat. A bábaszéki intelligencia funkciója a Szent Péter esernyőjében = A XIX. század vonzásában. Tanulmányok T. Erdélyi Ilona tiszteletére*, szerk. KICZENKO Judit – THIMÁR Attila, Piliscsaba, 2001, 74–95.
- T. SZABÓ Levente, *Mikszáth, a kételkedő modern. Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában*, L'Harmattan, Budapest, 2007 (Ligatura). (Online: https://books.google.hu/books?id=EC2OR0cuexkC&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_gg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false)

7. Kispróza a századvégen

Kötelező szövegek:

- MIKSZÁTH Kálmán, *A jó palócok*
- TÖMÖRKÉNY István, *Megöltek egy legényt*
- PETELEI István, *Árva Lotti*
- AMBRUS Zoltán, *A gyanú*
- GOZSDU Elek, *Mea culpa*

Ajánlott szövegkiadások:

- MIKSZÁTH Kálmán, *Elbeszélések. A tót atyafiak. A jó palócok*, s. a. r. BISZTRAY Gyula, Akadémiai, Budapest, 1968 (Mikszáth Kálmán összes művei, 32. Elbeszélések, VI). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/miksz%C3%A1thk%C3%A1lm%C3%A1n/>)
- TÖMÖRKÉNY István, *A tengeri város. Elbeszélések 1885–1896*, s. a. r. CZIBOR János, Szépirodalmi, Budapest, 1956.
- PETELEI István *Összes novellái, Szerzői kötetek*, I–II. kötet, s. a. r. TÖRÖK Zsuzsa, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 2007 (Csokonai Könyvtár. Források, 13). (Online: https://dea.lib.unideb.hu/bitstream/2437/101461/1/CSKF013_1.pdf)
- AMBRUS Zoltán, *A gyanú*, vál., szöveggond. FALLENBÜCHL Zoltán, Szépirodalmi, Budapest, 1981, 5–59.
- GOZSDU Elek novelláinak mindezáig nem jelent meg összkiadása. A feladott novella megtalálható szinte az összes válogatáskötetben.

Ajánlott szakirodalom:

- DOBOS István, *Alaktan és értelmezéstörténet. Novellatípusok a századforduló magyar irodalmában*, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 1995 (Csokonai Könyvtár, 4). (Online: <https://dea.lib.unideb.hu/bitstream/handle/2437/101255/CSK004.pdf?sequence=1>)
- EISEMANN György, *Mikszáth Kálmán*, Korona, Budapest, 1998 (Klasszikusaink).
- HAJDU Péter, *Csak egyet, de kétszer. A Mikszáth-próza kérdései*, Gondolat–Pompeji, Budapest–Szeged, 2005 (deKON-KÖNYVEK, 32).
- POZSVAI Györgyi, *Az anekdotikus hagyományok önironikus felülírása = Induló modernség – kezdődő avantgárd*, szerk. BEDNANICS Gábor – EISEMANN György, Ráció, Budapest, 2006, 161–188 (Ráció-Tudomány, 5).
- T. SZABÓ Levente, *Mikszáth, a kételkedő modern. Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában*, L'Harmattan, Budapest, 2007 (Ligatura). (Online: https://books.google.hu/books?id=EC2OR0cuexkC&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false)
- BENGI László, *Az értelmezés ambivalenciája Cozsdú Elek elbeszéléseiben*, Alföld 2015/9., 74–82. (Online: https://adt.arcanum.com/hu/view/Alfold_2015/?pg=1131&layout=s)
- *Tömörkény 150. Tanulmányok a 150 éve született Tömörkény István tiszteletére*, szerk. BENE Zoltán, Szeged, 2016.

8. Lírai hagyományok a 18. század végén, 19. század elején (Csokonai, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty)*Kötelező szövegek:*

- CSOKONAI VITÉZ Mihály, *Az estve; Újesztendei gondolatok; Szerlemdal a csikóbőrös kulacshoz; Halotti versek; Lilla* (FIGYELEM! Az egész ciklus!)
- BERZSENYI Dániel, *Osztályrészem; Horác; A halál; Búcsúzás Kemenesaljától; Levéltöredék barátémhoz; A közelítő tél; A magyarokhoz (Forr a világ...); Fohászkodás; A magyarokhoz (Romlásnak indult...); Életfilozófia; A temető; Gróf Mailáth Jánoshoz; A poesis hajdan és most*
- KÖLCSEY Ferenc, *Ideál; Genius száll; Elfojtódás; Hymnus; Vanitatum vanitas; Zrínyi éneke; Huszt; Zrínyi második éneke*
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Az elhaló remény; Alku a természettel; Szép Ilonka; Szózat; Késő vágy; A Guttenberg-albumba; Liszt Ferenchez; Az élő szobor; Az úri hölgyhöz; Fóti dal; Ábránd; A merengőhöz; Keserű pohár; Gondolatok a könyvtárban; Az emberek; Országháza; Előszó; A vén cigány*

Ajánlott szövegkiadások:

- *Magyar költők. 18. század*, vál., s. a. r., jegyz. MEZEI Márta, Szépirodalmi, Budapest, 1983 (Magyar remekírók).
- *Magyar költők. 19. század, I–II. kötet*, vál. KULIN Ferenc, s. a. r. SZILÁGYI Márton, Kortárs, Budapest, 2001 (Magyar remekírók). (Online: <https://www.szaktars.hu/kortars/view/kulin-ferenc-magyar-koltok-19-szazad-1-2001/>, <https://www.szaktars.hu/kortars/view/kulin-ferenc-magyar-koltok-19-szazad-2-2001/>)
- BERZSENYI Dániel *Költői művei*, s. a. r. MERÉNYI Oszkár, Akadémiai, Budapest, 1979 (Berzsenyi Dániel összes művei, I). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/berzsenyi-d%C3%A1niel/>)

- CSOKONAI VITÉZ Mihály, *Költemények*, 1–5. kötet, s. a. r. SZILÁGYI Ferenc, Akadémiai, Budapest, 1975–2002 (Csokonai Vitéz Mihály összes művei). (Online: <https://textologia.unideb.hu/digitalizalas/>)

- CSOKONAI VITÉZ Mihály, *Lilla*, s. a. r. DEBRECZENI Attila, Ikon, Budapest, 1996 (Matúra – Klasszikusok). (Figyelem! A Csokonai-összkiadások többnyire nem tartalmazzák egyben a ciklust, csak széttagolva.)

- KÖLCSEY Ferenc, *Versék és versfordítások*, s. a. r. SZABÓ G. Zoltán, Universitas, Budapest, 2001 (Kölcsy Ferenc minden munkái).

- VÖRÖSMARTY Mihály, *Kisebb költemények I. 1826-ig*, s. a. r. HORVÁTH Károly, Akadémiai, Budapest, 1960 (Vörösmarty Mihály összes művei); UŐ., *Kisebb költemények II. 1827–1839*, s. a. r. HORVÁTH Károly, Akadémiai, Budapest, 1960 (Vörösmarty Mihály összes művei); UŐ., *Kisebb költemények III. 1840–1855*, s. a. r. TÓTH Dezső, Akadémiai, Budapest, 1962 (Vörösmarty Mihály összes művei). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/v%C3%B6r%C3%B6smarty-mih%C3%A1ly/>)

Ajánlott szakirodalom:

- VADERNA Gábor, *A költészet születése. A magyarországi költészet társadalomtörténete a 19. század első évtizedeiben*, Universitas, Budapest, 2017.

- CSETRI Lajos, *Nem sokaság, hanem lélek. Berzsenyi-tanulmányok*, Szépirodalmi, Budapest, 1986.

- BÉCSY Ágnes, „Halljuk, miket mond a lekötött kalóz”. *Berzsenyi-versek elemzése*, 2. bőv. kiadás, Korona Nova, Budapest, 1998 (Műértelmezések).

- DEBRECZENI Attila, *Csokonai, az újrakezdések költője. A felvilágosult szemléletmód fordulata az életműben*, 3. kiad., Kossuth Egyetemi, Debrecen, 1998 (Csokonai Könyvtár, 1). Online: <https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/45f85e58-3c02-4513-93cb-4b97acc36dd7/content>

- LACZHÁZI Gyula, *Társiasság és együttérzés a felvilágosodás magyar irodalmában*, Ráció, Budapest, 2014, 182–204.

- MILBACHER Róbert, „A felébredt nemzet ebben az énekben magára lett”. A Hymnus „nemzetiesítésének” folyamatáról = UŐ., *Bábel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pannónia Könyvek, Pécs, 2015, 24–48.

- HERMANN Zoltán, „az élet nem Román és a’ Román nem élet...”, avagy Vitéz Mihály gyötrelmei = UŐ., *A boldogtalanság iskolája. Esszék, tanulmányok az érzékenység a romantika korának magyar irodalmáról*, Ráció, Budapest, 2015, 107–124.

- UŐ., „A’ kietlen magánosság Elyziom lelkemnek...” = *uo.*, 125–137.

- SZÖRÉNYI László, *Az elszánt. Százötven éve jelent meg a Szózat* = UŐ., „Multaddal valamit kezdeni”. *Tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1989, 85–93 (JAK Füzetek, 45).

- DÁVIDHÁZI Péter, *Őseinket felhozád* = UŐ., *Per passivam resistentiam. Változatok hatalom és írás témájára*, Argumentum, Budapest, 1998, 123–143. (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/davidhazi-peter-per-passivam-resistentiam-valtozatok-hatalom-es-iras-temajara-1998/>)

- *Vörösmarty és a romantika*, szerk. TAKÁTS József, Művészetek Háza – OSZMI, Pécs – Budapest, 2001.

- MILBACHER Róbert, „Hazádhhoz mint szemedhez”. *A Szózat kötelesség-ethosáról* = UŐ., *Bábel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pannónia Könyvek, Pécs, 2015, 49–71.

- SZILÁGYI Márton, „Miért én éltem, az már dúlva van”. *Vörösmarty-tanulmányok*, Kalligram, Budapest, 2021, 180–192. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szilagyimarton-miert-en-eltem-az-mar-dulva-van-vorosmarty-tanulmanyok-2021/>)

9. Petőfi Sándor és Arany János költészete

Kötelező szövegek:

- PETŐFI Sándor, *A borozó; Hazámban; Befordúltam a konyhára...; Temetésre szól az ének...; A virágnak megtiltani nem lehet...; Füstbe ment terv; Egy estém otthon; Megy a juhász számaron...; Az Alföld; A tintásüveg; Mért nem születtem ezer év előtt?; A természet vadvirága; A magyar nemzet; Ha életében...; Játszik öreg földünk; A világ és én; Költő lenni vagy nem lenni; A négyökrös szekér; Éj van...; A világtól elvonulva...; Fa leszek, ha...; Ha az Isten...; Az utolsó ember; Álmaim; Az örült; Annyit sem ér az élet...; Mögöttem a múlt...; Viseld egyformán...; Itt állok a róna közepén...; Mi a dicsőség?...; A bánat? egy nagy óceán; Az ember ugyan hova lesz?...; Elmém ezen sokat gondolkodik...; Hány csepp van az óceánban...; Fönséges éj!; Igazság! alszol?; Az álom...; E gazdag úr...; Sors, nyiss nekem tért...; Dalaim; Nem ért engem a világ...; Reszket a bokor, mert...; Egy gondolat bánt engemet...; Ha férfi vagy, légy férfi...; [Szabadság, szerelem!]; Palota és kunyhó; A XIX. század költői; A Tisza; A nép nevében; Világosságot!; Falu végén kurta kocsmá...; Beszél a fákkal a bús őszi szél...; Szeptember végén; Vasúton; A puszta télen; Anyám tyúkja; [Dicsőséges nagyurak...]; Nemzeti dal; Föltámadott a tenger; Miért kísérsz...; Kiskunság; Itt benn vagyok a férfikor nyarában...; Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag; Szeretlek, kedvesem; Akasszátok föl a királyokat!; Európa csendes, újra csendes...; Pacsirtaszót hallok megint; Szörnyű idő*

- ARANY János, *A rab gólya; Ágnes asszony; Bor vitéz; Szondi két apródja; A walesi bárdok; Letésem a lantot; Ősszel; Családi kör; Kertben; Visszatekintés; A lejtőn; Az örök zsidó; Vojtina ars poétikája; Juliska sírkövére; Juliska emlékezete*

Ajánlott szövegkiadások:

- PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1838–1843*, s. a. r. KISS József – MARTINKÓ András, Akadémiai, Budapest, 1973 (Petőfi Sándor összes művei, I); PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1844. január–augusztus*, s. a. r. KISS József – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Akadémiai, Budapest, 1983 (Petőfi Sándor összes művei, II); PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KISS József – KERÉNYI Ferenc – MARTINKÓ András – RATZKY Rita – SZABÓ G. Zoltán, Akadémiai, Budapest, é. n. [1997] (Petőfi Sándor összes művei, III); PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1845. augusztus – 1846*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Akadémiai, Budapest, 2003 (Petőfi Sándor összes művei, IV); PETŐFI Sándor *Összes költeményei. 1844. szeptember – 1845. július*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Akadémiai, Budapest, 2008 (Petőfi Sándor összes művei, V). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/pet%C5%91fi%C3%A1ndor/>) A további költeményekhez ajánljuk a kritikai kiadás szerkesztőjének népszerű kiadását: PETŐFI Sándor *Összes versei*, kiad. KERÉNYI Ferenc, Osiris, Budapest, 2005. (Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/petofisandor-osszes-versei-osiris-klaszikusok-2004/>).

- ARANY János, *Kisebbségi költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1951 (Arany János összes művei, I). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/aranyj%C3%A1nos/>)

- ARANY János, *Zsengék. Töredékek. Rögtönzések*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1952 (Arany János Összes Művei, VI). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/aranyj%C3%A1nos/>)

Ajánlott szakirodalom:

- HORVÁTH János, *Petőfi Sándor*, Pallas, Budapest, 1922. (Új kiadása online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/korompay-h-janos-korompay-klara-szerk-horvath-janos-irodalomtortenet-i-munkai-iv-osiris-klasszikusok-horvath-janos-osszegeujtott-muvei-2008/>)
- KERÉNYI Ferenc, *Petőfi Sándor élete és költészete*, Osiris, Budapest, 2008 (Osiris monográfiák). (Online: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/kerenyi-ferenc-petofi-sandor-elete-es-kolteszete-kritikai-eletrajz-osiris-monografiak-2008/>)
- MARGÓCSY István, *Petőfi-kísérletek. Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről*, Kalligram, Pozsony, 2011. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/margocsy-istvan-petofi-kiserletek-tanulmanyok-petofi-sandor-életmuverol-2011/>)
- *Tanulmányok Petőfiről. Ki vagyok én? Nem mondom meg...*, szerk. SZILÁGYI Márton, Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest, 2014.
- MILBACHER Róbert, *Dózsa György unokája. A Nemzeti dal közösség szemléletéről = Uő., Babel agoráján. Esszék, tanulmányok a nemzeti irodalomról*, Pannónia Könyvek, Pécs, 2015, 72–93.
- SZILÁGYI Márton, *A magyar romantika ikercsillagai. Jókai Mór és Petőfi Sándor*, Osiris, Budapest, 2022.
- GREGUSS Ágost, *Arany János balladái*, Franklin-társulat, Budapest, 1877. (Online: https://www.google.hu/books/edition/Arany_J%C3%A1nos_ballad%C3%A1i/jjk-AAAAAYAAJ?hl=hu&gbpv=1&dq=GREGUSS+%C3%81gost,+Arany+J%C3%A1nos+ballad%C3%A1i&printsec=frontcover)
- BARÁNSZKY JÓB László, *Arany lírai formanyelvének fejlődéstörténeti helye*, Akadémiai, Budapest, 1957 (Irodalomtörténeti füzetek, 12). (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/baranszky-job-laszlo-arany-lirai-formanyelvenek-fejlodestortenet-i-helye-1957/>)
- TURÓCZI-TROSTLER József, *Az irodalmi ballada = Uő., Magyar irodalom – világirodalom. Tanulmányok*, Akadémiai, Budapest, 1961, I, 380–385. (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/turoczi-trostler-jozsef-magyar-irodalom-vilagi-irodalom-tanulmanyok-1-1961/>)
- *Az el nem ért bizonyosság. Elemzések Arany lírájának első korszakából*, szerk. NÉMETH G. Béla, Akadémiai, Budapest, 1972. (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/nemeth-g-bela-szerk-az-el-nem-ert-bizonyossag-elemzesek-arany-lirajanak-első-szakaszabol-1972/>)
- SZÖRÉNYI László, *Épika és líra Arany életművében = Uő., „Multaddal valamit kezdeni”. Tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1989, 164–207 (JAK füzetek, 45).
- MILBACHER Róbert, *Arany János és az emlékezet balzsama. Az Arany-hagyomány a magyar kulturális emlékezetben*, Ráció, Budapest, 2009 (Ligatura).
- TARJÁNYI Eszter, *Arany János és a paradisztikus hagyomány*, Universitas, Budapest, 2013.
- SZILÁGYI Márton, *„Mi vagyok én?”. Arany János költészete*, Kalligram, Budapest, 2017. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szilagy-i-marton-mi-vagyok-en-arany-janos-kolteszete-2017/>)
- *„Ősszel”. Arany János és a hagyomány*, szerk. SZILÁGYI Márton, Universitas, Budapest, 2018.
- VADERNA Gábor, *Honnan és hová? Arany János és a nagyszalontai hagyomány*, Reciti, Budapest, 2020. (Online: <https://www.reciti.hu/2020/6136>)
- SZILÁGYI Márton, *„Az utolsó magyar”. Arany János élete és költészete*, Osiris, Budapest, 2023.

10. A századvég lírája

Kötelező szövegek:

- ARANY János, *Őszikék*
- REVICZKY Gyula versei: *Túlélek én minden csalódást; Rossz istenek; Magány; Magamról; Pánhalála*
- VAJDA János versei: *Arabella; Harminc év után; Nádas tavon; Nyári éjjel; Hűsz év múlva; A vaál erdőben*
- CZÓBEL Minka versei: *A kigyó; Granuláció, Fehér farkas; Virrasztó*
- KISS József, *Influenza*
- HELTAI Jenő, *Modell*

Ajánlott szövegkiadások

- ARANY János, *Balladák: Őszikék*, szerk., szöveggond., jegyz. KERÉNYI Ferenc, Ikon, Budapest, 1993 (Matúra. Klasszikusok, 14). (A második kiadása: 1996. FIGYELEM! Az Őszikéket az életműkiadások ömlesztve és nem ciklusként közlik!)
- ARANY János, *Kisebb költemények*, s. a. r. VOINOVICH Géza, Akadémiai, Budapest, 1951 (Arany János összes művei, I). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/arany-j%C3%A1nos/>)
- REVICZKY Gyula *Összes verse. Kritikai kiadás*, I–II. kötet, s. a. r. CSÁSZTVAY Tünde, Argumentum – Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2007 (Források az Országos Széchényi Könyvtár Gyűjteményéből). (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/csasztvay-tunde-szerk-reviczky-gyula-osszes-verse-i-kritikai-kiadas-2007/>, <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/csasztvay-tunde-szerk-reviczky-gyula-osszes-verse-ii-kritikai-kiadas-2007/>)
- VAJDA János, *Kisebb költemények. 1844–1860*, s. a. r. BARLA Gyula, Akadémiai, Budapest, 1969 (Vajda János összes művei, I). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/vajda-j%C3%A1nos/>)
- VAJDA János, *Kisebb költemények. 1861–1897*, s. a. r. BOROS Dezső, Akadémiai, Budapest, 1969 (Vajda János összes művei, II). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/vajda-j%C3%A1nos/>)
- KOMJÁTHY Jenő *Összes költeményei*, szerk., utószó S. VARGA Pál, Unikornis, Budapest, 1995 (A magyar költészet kincsestára).
- CZÓBEL Minka, *Boszorkány-dalok*, vál. és utószó PÓR Péter, bev. WEÖRES Sándor, Szépirodalmi, Budapest, 1974.
- KISS József *Összegyűjtött versei*, s. a. r. HEGEDŐS Mária, Argumentum, Budapest, 2001. (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/hegedos-maria-szerk-kiss-jozsef-osszegyujtott-versei-2001/>)
- HELTAI Jenő *Versei*, s. a. r. GÁBOR György, Szépirodalmi, Budapest, 1983⁵.
- *Magyar költők. 19. század*, II. kötet, vál. KULIN Ferenc, szöveggond., jegyz. SZILÁGYI Márton, Kortárs, Budapest, 2001 (Magyar remekírók). (Online: <https://www.szaktars.hu/kortars/view/kulin-ferenc-magyar-koltok-19-szazad-2-2001/>)

Ajánlott szakirodalom:

- BARTA János, *Az Őszikék titka = Uő.*, *Arany János és kortársai I. Arany-tanulmányok*, s. a. r. IMRE László, Kossuth Egyetemi, Debrecen, 2003, 360–380 (Csokonai Könyvtár, 27).
- EISEMANN György, *A későromantikus magyar líra*, Ráció, Budapest, 2010, 282–305.

- SZMESKÓ Gábor, *Az Őszikék megjelenése és korai recepciója*, Irodalomtörténeti Közlemények 2016/5., 567–588. (Online: <https://epa.oszk.hu/00000/00001/00443/pdf/>)
- SZILÁGYI Márton, „Mi vagyok én?”. *Arany János költészete*, Kalligram, Budapest, 2017. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szilagyimarton-mivagyok-en-aranyjanos-kolteszete-2017/>)
- VADERNA Gábor, *Honnan és hová? Arany János és a nagyszalontai hagyomány*, Reciti, Budapest, 2020. (Online: <https://www.reciti.hu/2020/6136>)
- SZILÁGYI Márton, „Az utolsó magyar”. *Arany János élete és költészete*, Osiris, Budapest, 2023.
- PÓR Péter, *Konzervatív reformtörekvések a századforduló irodalmában. Justh Zsigmond és Czöbel Minka népiessége*, Akadémiai, Budapest, 1971 (Irodalomtörténet füzetek, 73). (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/por-peter-konzervativ-reformtorekvesek-a-szazadfordulo-irodalmaban-justh-zsigmond-es-czobel-minka-nepiessége-1971/>)
- SZÉLES Klára, *Reviczky Gyula poétikája és az új magyar líra*, Akadémiai, Budapest, 1976. (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/szeles-klara-reviczky-gyula-poetikaja-es-az-uj-magyar-lira-1976/>)
- SZÉLES Klára, *Vajda János*, Gondolat, Budapest, 1982 (Nagy magyar írók).
- S. VARGA Pál, *A gondviselés hittől a vitalizmusig. A magyar líra világképnek alakulása a XIX. század második felében*, Csokonai, Debrecen, 1994, 151–184; 211–256 (Csokonai Könyvtár, 2). (Online: <https://dea.lib.unideb.hu/bitstreams/76dd1191-e6e8-4f46-9b5b-3c31ff9e27cc/download>)
- EISEMANN György, *Szimbólum és metafizikum Komjáthy Jenő költészetében*, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 1997.
- BEDNANICS Gábor, *Kerülőutak és zsákutcák. A modern magyar líra kezdetei*, Ráció, Budapest, 2009, 181–235 (Ráció – Tudomány, 13).
- EISEMANN György, *A későromantikus magyar líra*, Ráció, Budapest, 2010, 282–305.

11. Dráma és színjátszás 1.

Kötelező szövegek:

- KISFALUDY Károly, *A kérők*
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Csongor és Tünde*;
- KATONA József, *Bánk bán*

Ajánlott szövegkiadások:

- KISFALUDY Károly *Válogatott művei*, vál., s. a. r. KERÉNYI Ferenc, Szépirodalmi, Budapest, 1983 (Magyar remekírók). Vagy: KISFALUDY Károly *Válogatott drámái*, vál., szerk. KERÉNYI Ferenc, szövegmond., utószó FENYŐ István, Unikornis, Budapest, 1999 (A magyar dráma gyöngyszemei, 11).
- VÖRÖSMARTY Mihály, *Csongor és Tünde. Kincskeresők. Vérnász*, s. a. r. FEHÉR Géza – STAUD Géza – TAXNER-TÓTH Ernő, Akadémiai, Budapest, 1989 (Vörösmarty Mihály összes művei, 9). (Online: <https://szovegtar.iti.mta.hu/hu/szerzok/v%C3%B6r%C3%B6smarty-mih%C3%A1ly/>)
- KATONA József, *Bánk bán. (Kritikai kiadás)*, s. a. r. OROSZ László, Akadémiai, Budapest, 1983. (Online: <https://www.szaktars.hu/akademiai/view/katonajozsefbank-ban-1983/>)

Ajánlott szakirodalom:

- WALDAPFEL József, *A Kérők mintája*, Irodalomtörténeti Közlemények 1929/1., 48–56. Online: <https://epa.oszk.hu/00000/00001/00131/pdf/>
- SZILÁGYI Márton, „*Miért én éltem, az már dúlva van*”. *Vörösmarty-tanulmányok*, Kalligram, Budapest, 2021, 113–133. (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/szilagyimartonmiert-en-elt-em-az-mar-dulva-van-vorosmarty-tanulmanyok-2021/>)
- GERE Zsolt, *Szebb idők. Vörösmarty epikus korszakának rétegei*, Argumentum, Budapest, 2013 (Irodalomtörténeti füzetek). (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/gereszolt-szebb-idok-vorosmarty-epikus-korszakanak-retegei-2013/>)
- BÍRÓ Ferenc, *Katona József. Monográfia*, Balassi, Budapest, 2002, 111–166. (Online: <https://www.szaktars.hu/balassi/view/biro-ferenc-katona-jozsef-monografia-2002/>)

12. Dráma és színjátás 2.*Kötelező szövegek:*

- MADÁCH Imre, *Az ember tragédiája*

Ajánlott szövegkiadások:

- MADÁCH Imre, *Az ember tragédiája: Drámai költemény: Szinoptikus kritikai kiadás*, s. a. r. KERÉNYI Ferenc, a mű kéziratának írásszakértői vizsgálatát végezte WOHLRAB József, Bp., Argumentum, 2005. (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/madachimre-az-ember-tragediaja-kritikai-kiadas-2005/>) Ennek olvasószövege: <http://drama.elte.hu/madach/tragedia>

Ajánlott szakirodalom:

- EISEMANN György, *Létértelmező motívumok Az ember tragédiájában* = Uő., *Keresztutak és labirintusok. Elemzések a XIX. és XX. Századi magyar művekről*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1991, 37–68.
- S. VARGA Pál, *Két világ közt választhatni. Világkép és többszólamúság Az ember tragédiájában*, Argumentum, Budapest, 1997 (Irodalomtörténeti füzetek, 141). (Online: <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/s-varga-pal-ket-vilag-kozt-valaszthatni-vilagkep-es-tobbszoramusag-az-ember-tragediajaban-1997/>)
- KERÉNYI Ferenc, *Madách Imre (1823–1864)*, Kalligram, Pozsony, 2006 (Magyarok emlékezete). (Online: <https://www.szaktars.hu/kalligram/view/kerenyi-ferenc-madachimre-1823-1864-2006/>)

Megjegyzés:

Az óra látogatása melegen ajánlott.

Nem kötelező az ajánlott szövegkiadásokat használni. Általában ezek tartalmazzák a mérvadó szövegállapotot, s magyarázó jegyzeteik segítik a szövegek megértését.

Az ajánlott szakirodalom feldolgozása értelemszerűen nem kötelező. Azoknak a diákoknak ajánlott, akik szeretnék mélyebben megismerkedni a tétel témájával.

További segítségért forduljon bizalommal az oktatójához.